

zat rendszere. Aztán, az a legutóbb választott fő (főnök: Markgraf) nagyon rosszul vala megválasztva; ez is szolgálhatott egy kis tanulságnál az új szabályozásnál. L.) Azt is rosszalja a „S. d. Wblt.” hogy a miniszter ez új szabályzatban gondoskodik a kellő ellenőrzésről, midőn a kertületek (székek és vidékek) és az egyetem gyűlési jegyzőkönyveit fölterjesztetni rendeli stb. (E szerint a „S. d. Wblt.” még azt is sokalja, ha az ország belügyére ellenőrizni akarja a helyhatóságokat. Ehez aztán igazán nem kell commentár; nagyon átlátszó az álarca, bárki is bizton reá mondhatja: ismerlek maszokura. L.)

Ha nem csak most következnek a Sieb. d. Wblt. jermiadjának legjava. A miniszter — ugymond — „légré” bocstája (azaz: elcsapja) a szász tisztviselőket valamennyit, ha mindjárt élet-hossziglan valának is megválasztva, általános tisztújítást rendel és ezt sem véglegesen. (Ki csodálkozik az ily keserves obégtáson; hisz még ma is jajgatnak a „Sieb. deut. Wblt.”-féle tanyán az egyetlen Schmidt Konrad elvesztése miatt; hogy ne zokognának most, midőn az egész Beament-hadnak kifelé áll a rúdja. A „levegőre” teszi őket Wenckheim, a kegyetlen! Pedig tudhatná, hogy ezek a burokrataik a friss légen megfáznak. — De hátha még sem oly irgalmatlan zsarnok ez a magyar belügyér? Az id. szabályzat a „Királyföld” népiségének szeretetére bizza az eddig hivataloskodó urakat; a melyik a nép hajlamát meg tudta nyerni: képessége, ildom és tapintata által, — az ismét hamar a szobába lehet, náthát sem kaphat; a kitől azonban a nép bizalma elforduland — nó az ilyen melegedjék ott, a hol lehet, ha mindjárt a „Sieb. d. Wblt.”-hoz kellene is beállítania, — nem kár érette, ideje, hogy a sztrét kitegyék.)

A „Sieb. d. Wblt.”-gy kiált fel végtelen keservében: nem is akarnak ez „új szabálypontok” tisztújítást, csak a személyeket változtatják meg! (Aha! Da liegt der... L.) E rendszabály keresztülteltele nem lesz reform, hanem a tisztviselői kar desorganizációja (Ha t. i. a Bach Schmerling páczú legények kihullanának a rostából! L.) mely ily úton demoralizáltatnék (Tebát azok a legények lennének a moral?! O beata simplicitas!! L.) miből kinőne az ugynevezett „megyei gazdálkodás” — (Már t. i. az egyetemi gazdálkodás és markgrafschaftsbáttság helyett!) Szegény „Sieb. deut. Wblt.” mennyire megszorította őt a „pirostojás” eszméje; miért is nem gondolt inkább a fehér-fekete tojásokra? Nó do közel van a Károly — aztán, a Nagy-Németország sincs mesz-sze — megjő a vigasz. Hoch! — dreyimal. L.)

Éber Nándor

következő köszönő levelet intézett Szék város választási elnökéhez és összes választóihoz:

Tisztelt elnök ur!

Vettem márcz. 16-áról kelt becses levelét, melyben nemes Szék városa részéről országgyűlési képviselővé lett megválasztásomat velem tudatni és egyszersmind a választási jegyzőkönyv egy hitelesített példányát számomra megküldeni méltóztatott.

Fogadja tisztelt elnök ur e tudósításért, és fogadják Szék városa érdemes választói ez irántam tanúsított bizalmokért őszinte, szives köszönetemet.

Igen sajnáltam, hogy a körülmények, melyek önök előtt ismeretesek, nem engedték a választás alkalmával ott létemet, és hogy ennek következtében arra vagyok utalva: e köszönetemet írásban nyilvánítani, a helyett, hogy élő szóval jelenthettem volna ki azt.

Bennem helyezett bizalmok, bármily hízegő legyen is az reám nézve, — rövid ismeretségünk után, súlyos felelősséget ruház reám. Még rende-

TÁRCZA.

Kolozsvár történeti emlékeiről.

IV.

A mondottakból kitűnik, de polgárok és honoratiorok oly nyilatkozatai is hallhatók, mikből látszik, hogy a kolozsvári történeti emlékek, nevezetesen a toronykapuk iránt két nézet áll egymással szemben; egyik szerint azok lebontandók s anyaguk a város szükségére fordítandó, a másik szerint átalakítva s táblákkal megjelölve polgári és közmivelségi célokra fordítandók.

A lerontás mellett állók érvei: hogy a hidkapu meg van repedve, s ide tova leomlik, a hid-és magyarkapu elbontása által a két utca tágasul és széplül, a belőlük kikérülő anyagból a vasúti hid-építéséknél a városnak nagy haszna lesz.

Ezekre az ellenérvek ezek: A mely nép egy meghasadt műemléknél a dolgot mindjárt a lebontásnál kezdi s annak érdekében ennél egyéb teendőt nem lát, nem mivel nép, annak a műépítéséről, történelemről, közbecsületről ninos helyes fogalma. Ez olyan eljárás, mint azon különben jeles kolozsvári műtő-orvosé, a ki egy körömméreg-nél vagy tyúkszemnél azonnal az amputációt ajánlotta éppen úgy, mintha a kart a könyökénél, a lábát az árá derekán ágyu golyó vitte volna el. Ez

zett viszonyok közt is a képviselő állása nagyfontosságú és mennyivel fontosabb az e perczen, midőn belviszonyaink rendezése és úgy szólván tehetől talpig újjáalakítása forog fenn. Már látogatásom alkalmakor kifejtett nézeteimből tudják, hogy én a belrendezésre fektetem a fősúlyt. Az 1867-ki egyezkedés nem csak mint alap tekinthető, hanem egyszersmind mint tetőzet, mely védelmül készítettett az idő viszontagságai ellen és mely alkalmat nyújt az alatta levő építményt háborítlanul kijavítani és erősíteni. Mig ez nem történik, maga a tetőzet is csak gyenge lábón áll és az első viharok ismét engedhetne.

Európának jelen feszített, természetellenes és majdnem lázas ingerültségu állapotában senki sem mondhatja, mely perczen eredhet e vihar és épen azért meg kell feszítenünk minden erőnket, hogy belserveszésünk, mely utóljára valódi alapja a nemzeti erőnek, minél gyorsabban rendezessék.

Az érzés e tekintetben oly általános, hogy az utolsó időkben aránylag csekély kivétellel e belviszonyok rendezése minden oldalról hangsúlyoztatott, és minden más előtt követeltetett — Es ez igen természetes, mert talán soha sem tñnt fel világosabban belső viszonyaink rendezetlensége, mint a három havi választási mozgalom alatt, és mindenkinek, kinek hazája boldogsága és jövője szíven elragadtatni, meg kellett győződnie, hogy e belviszonyok rendezése sürgető életkérdéssé vált.

Bármennyire legyen is a pártviszály a magyar természetben, sokszor bebizonyította, — hogy válságos perczen tudott a nemzet kezét fogni. Ily válságos perczen vagyunk most véleményem szerint. Akár helyesli valaki az 1867-ki egyezményt, akár nem, van egy szükséges közmunka, melyhez nemcsak, hogy mindenki kezét nyújthat, de keze nyújtani köteles.

Ne ámitsuk magunkat. Mi többé-kevésbé azon helyzetben vagyunk, mint egy a Duna vagy Tisza mentében fekvő község lenne, mely valami oly birtok iránt meghasonlott, mely a legelső árnak ki van téve; hogy az, ki az árt vagy nem látja vagy azon épen sajkázni kíván, ne gondoljon az arra, elég természetes; de az, a ki látja, mily védtelen az egész birtok bármily ellenség ellen, bünt követne el, vagy a mi a politikában talán károsabb — oktalanságot, ha a szükségesnek ítélt munkát a jogi kérdés eldöntésétől, mely épen semmi összefüggésben sincs vele, feltételezné, és a drága időt jogi vitákra pazarolná, a helyett, hogy ezt munkára basználná.

Ily körülmények közt egy kis jó akaratall mindkét oldalról, nem lenne nehéz — ugy hiszem — egyetértést vagy legalább fegyverszünetet a közjogi kérdésekre nézve kieszközölni, — mely időt adna a sürgetős belkérdések megoldására. Még a jobboldalon is kevesen lesznek, kik azt állítandják, hogy a közjogi egyezkedés tökéletes, hogy örökké lesz tartandó; mig a balközép mint párt folytonosan hangsúlyozza, hogy nem akar bármit is felfogatni, hanem csak a közjogi alapot idő és alkalmankint átváltoztatni. E két nézet elég közel áll egymáshoz, hogy nem lenne talán lehetetlen a kettő közt egy kapcsolatot találni; — mint ilyent tekinteném én egy bizottság kiküldését, mely szabályozná a módot, mely szerint, ha a tapasztalás kimutatná hogy a viszonyok változásánál fogva az egyezkedés egyes intézményei céljoknak többé meg nem felelnek, e változtatás eszközözendő lenne. Az ily revisio mód felállítására, mely azon eszméből indulván ki, hogy az egyezkedés egészben befejezett tény, mely iránt többé vita nem lehet, még a legfélénekbeket sem háborgathatná, mig masrésztől az egyes intézmények tökéletesítését is szem előtt tartván, az idő és alkalom szerinti átváltoztatás mellett

orvosi, amaz történelmi barbarismus. Ha romlás látszik valamely emléken, üregeit, repedéseit mesz-szel s egyéb foglaló anyaggal be kell rakni, a gyenge részt megerősíteni, fedelét vagy alapját, honnan a veszély származik, megerősítve, annak okát eltávolítani, még rosszabb esetben környezetéből azt, a mit a veszély érhet, elszedni, s a legrosszabb esetben, mielőtt a bontás megkezdetnék, az emlékről mértani rajzot, fényképet sat. kell venni, külsőjét, belsőjét, építési modorát, alakját, építészetileg leírni. Csak ezek után s ily módon szabad művelt népeknél romboló kézzel nyulni a mult idők ereklyéihez.

Az utczák tágasbulása és széplülése ellen fontos történet- és régészettani érvek szólnak. A nyíltság, rónaság kétségkívül szép, de a változatosság-tól sem tagadhatni meg ezt; a szél szabad járása tisztítja a város légét s a közegészségre jótékony befolyással van. Ez áll. De itt e tekinteteknek csak félbizonyító ereje van. Hidkapunál a Dáné-féle ház (esetleg a Czirják-ház) lerontásával a szélnek az eddiginél szabadabb járása lesz, Magyarapunál mindkétfelel lehet a torony mellett az átalakítás-al a légnek és szélnek utat nyitni. (Egyébiránt kitisztítja városunk rossz gözkörét a gyalui havas olykor kellenén tul is!...) Mindkettőnél pedig — legalább én meg vagyok felőle győződve — még kellemes lesz a szemnek és széptani izlésnek, tehát éppen a szépségi célt érjük el, ha a nagy tágas utca közepén egy középkori építményben

küzdőket is megnyugtathatná. E mód pedig magában azon előnyt nyújtana, hogy gondoskodnánk a jövőről és nem engednők azt át a véletlennek. Oly állandó kétoldalú szerződéseknél, milyen az 1867-ki egyezkedés, ez oly előny, hogy magában elég lenne egy revisio törvény czélzertiségét és majdnem szükségét eldönteni.

Hol minden vagy felépítendő vagy átváltoztatandó vagy javítandó és hol mindaz, a mi teendő, annyira összefüggésben van egymással, az első dolog: tisztába jönnünk valami rendezés és sorozat iránt, melyben a munka végzendő, mert különben egy rész sem lesz befejezhető, és az egyes részek nem is fognak egymáshoz illeni.

Az igazságszolgáltatás szervezése — véleményem szerint — az első teendő, mert ez minden alkotmányos szabad állam szervezésének alapja. A valódi alkotmányosság: a jog és törvény uralma és mennél szabadabb egy nemzet, annál inkább kell ez uralomnak ott állani függetlenül és rendtlenül. A nemzet, mely ezt át nem látja, éretlen a valódi alkotmányosságra, mig mindazon nemzeteknél, melyek méltán büszkélkednek szabadságukkal, oly magasan áll a jog oltára s a bírói testület, mely azt szolgálja, hogy még a legmerészebb kéz sem merne hozzájuk nyulni.

Ily szellemben kell nekünk is szervezni törvénykezésünket; ha valóban alkotmányos nemzet kívánunk lenni. Ennek most már majdnem általános elfogadott főfeltétele, hogy a bírói hatalom szigorúan elválasztassék minden közigazgatási működéstől és ezáltal a törvénykezési közegek a mindennapi élet surlódásaitól távol tartassanak; a második, ebből természetesen következő feltétel az, hogy e közegek függetlenek legyenek, alulról úgy mint felülről, mi csak akkor lehető, hogyha el nem mozdíthatók. De minél magasabb a bírói állás alkotmányos országban, annál nagyobb a vele járó felelősség, ennek pedig legnagyobb biztosítéka a lehető legnagyobb nyilvánosság és valami alakítandó bírói közeg, mely előtt kibágások esetében feleletre vonathassanak.

A törv. közegek ily alapon szervezése magával vonja az egész eljárás fokozati szervezését és a fokozati megszabását azon törvénykönyveknek, melyek ez eljárás alapját képezik. De mindez szakferiánk teendője levén első sorban és tetemes időt igényelvén, későbbre halaszthatnók.

A bírói hatalomnak a közigazgatástól való tökéletes elválasztása félig megoldja vagy legalább oly annyira egyszerűsíti ez utóbbi közegek rendezését, hogy bár mennyire szükséges legyen is ezek szervezése, helyet kell engedni egy szerintem még sürgősb teendőnek és ez a választási törvény módosítása, ugy hogy az 1848. törvény, mely a nélkül is csak ideiglenes volt, a jelen viszonyokhoz alkalmaztassék és mindazon árnyoldai, melyeket a tapasztalás kimutatott, mellőzessenek, a nélkül, hogy a szellem megváltoznék.

Az 1848-ki törvény csak az azon évben rögzített választásra levén alkotva, nem vehette tekintetbe azon hátrányokat, melyeket az összeírásoknak közvetlenül a választás előtti készítése szükségesképen magával hoz; de ha az országgyűlés át lett volna is hatva azok káros következményeitől, nem segíthetett volna magán, mert új alapra állítván a választási jogot, az összeírásokat ez alapon kellett újból készítenie.

(Vége következik.)

A „Magyar Polgár” 44 dik számában a toronai képviselőválasztás eredményét üdvözölő táviratok közt van Erzsébetvárosról ápril 15-ről „Tompa” aláírással is egy. En a választás alatt épen Erzsébetvárosban voltam bizonyos peres ügyben. Ezen

kiújított hajdankori toronykapu fog mint kegyelet műve, mint a multnak egy tisztos monumentuma kiemelkedni. A korábbi absolutrendszer az országutak nyitásánál, vasutak építésénél a régi építészeti emlékekre való gondfordítást a hatóságok és mérnökök szoros kötelességévé tette; mihelyt egy építésznel ily régi emlék fennmaradása vagy elbontása forgott fenn, az építészeti emlékek megőrzésére rendelt es. kir. bizottság egy vagy több szaktudós tagjának kellett a helyszínére kiszállani, s a fennirtás vagy lebontás ügyében csak közegyetértés után lehetett határozni. Alkotmányos kormányunktól kétszeresen megvárható az ősi emlékek iránti eme figyelem és gondosság. A nemes tanácsnak és esküdtöközönségnek ez szintén autonomicus jogállásából folyó kötelessége.

Az anyagnyerési érvet erejétől fosztja meg az, hogy 1600 forintot veszülk meg, mintegy ennyibe fogván kerülni a lebontás, mely áron szinte új könyag szerezhető. De itt határozó tekintet az anyagnyerés nem lehet, hanem igen a műépítészeti, régészeti és történelmi szempontok, igen a tudomány szükségé és igénye. A régészeten és történelemben axioma az, hogy minden régiség becses és fenntartandó, ha művészeti, műrégiségi vagy történeti értékkel bír. Ezt vagy meg kell dönteni, vagy következményeit elfogadni. Harmadik eset nem gondolható. Toronyainktól s általán megjelölt egyéb emlékeinktől pedig dologértő ember e jelleget el nem vitathat-

esély azon vélelemre hozhat némelyeket, hogy a távirat egyik aláírója én volnék. Inditva érzem tehát magamat kinyilatkoztatni, hogy a kérdéses távirat aláírója én nem vagyok, s hogy ama burokrata szokást, aláírásnál keresztnev mellőzésevel csupán családí nevet használni, már a név azonos-ságból eredhető összetévesztések megelőzése tekintetéből is, sajátomnak nem ismerem, sőt rosszalom. Kolozsvárt, ápril 15 kén, 1869.

Tompa Károly.

Napi hírek.

— Királyné ő Felsége vasárnap délben fogadta Jókait, ki neki ezúttal átnyújtá a „Szerelem bolondjai” egy példányát. A királyné belső termében fogadta az író, ki rövid, hódolatteljes beszéddel adta át a regényt, mint „hálája emléket, hazánkra, nemzetünkre és irodalmunkra árasztott királyi jóvoltáért.” Mire ő felsége azt válaszolta: „Igen köszönöm e szép regényt. Egy példányt a német fordításból már elküldöttem belőle növéremnek. Ugy hiszem, jól van fordítva.” Megtekintve a pompás kőtésű könyvet, őrmét nyilatkozta, hogy a kötés egészen hasonlít könyvtára többi kötéseihez. „Azonnal hozzá fogok olvasásához” — mondá azután. Épen ekkor vitték keresztül a királyné lakszobáin a kis Mária Valéria főhercegnőt, s ő felsége kérdezte: „Látta ön már kis leányomat?” Jókai őrmét nyilatkozta, hogy a hercegnő oly viruló egészségrek örvend, mire ő felsége megjegyzé, hogy „a budai lég nagyon jót tesz gyermekeinek.” Ezután még több kérdést intézett Jókaihoz, jelenlegi irodalmi munkássága felől.

— A Királyföld újraszervezése tárgyában kiadott miniszteri rendelet alkalmából s azon hirre, hogy legelső sorban Brassó jön, a brassói románok közlebről gyűlést tartottak, midőn hosszabb vita után elhatározták, hogy a képviselőtestületek és hivatalnokok megválasztásában részt vesznek ugyan, de tiltakozás mellett; ugy vélekedvén, hogy e módon a passiv magatartás elvének is eleget tettek. Ugyane gyűlésen választottak egy bizottságot is, melynek feladatátul tétetett a választásra jogosultakat részvétellel ösztönözni, továbbá feliratot intézni a comeshez aziránt, hogy a románokra kellő figyelem fordítassék; a commissióra bízott végre a protestatio formulázása is. „Hogy mi következménye lesz ezen az időt, melyben élünk, eléggé jellemző eljárásnak, meglátjuk” jegyzi meg a „Kronst. Ztg.”

— A honvédségélyző alaptól segélyezett összesen 6731 egyén. A 6731 egyén közül segélyezett: Magyarország területén 5626. Erdély területén 1022. Horvát, Szlavon- és Dalmátország területén 58. Külföldön 25 egyén.

◁ Dézsről írják nekünk: Folyó hó 9-kén d. u. 5 órakor az alsóbb rendű polgárság egy kis töredéke, mely Lészai László (nem az ülnök, hanem a publicista) elveit halja, megtámadta a jobboldal egyik volt kortesét, azt amugy Istent igazába jól elverte, ki e miatt ma is veszélyes állapotban van; midőn az „ouvertur”-rel készen valának, elé áll Dési Károly (még most is megyei főügyész) egy telegrammal, s tudtul adja, hogy Torda városa ezúttal Tisza Lászlót képviselővé választotta el, egy hatalmas „hurráh” „éljen” után, melylyel a „lészaiszták” e hirt fogadták, egy második deákpárti polgár házára rohtak s annak bezuzták ablakait; innen lejöttek a piacra számszerint 15 férfi azon osztályból, melyről azt mondja egyik írónk: nem tudjuk hol laknak, miből élnek, elég hogy vannak, (volt két tiszteses polgár is közöttük, de több nem) aztán egy rakás gyermek és piaci nők. Krémer S. kereskedő segédjeitől kaptak 6 azaz hat szál faklyát, később — nem tudjuk miként — 7-re nötte ki magát, s ezeket meggyújtva elin-

ja. A ki nem érti azok tudományi becsét; az e kérdésnél határozni illetéktelen... Az is kétségbevonhatlan igazság, hogy csak azt becsüljük, a mi nek értékét ismerjük. Már ha valaki valamely nem szakmájába eső dolgot nem ismer, főkötelessége nem itélni annak jó vagy rossz voltáról; különösen nem ócsárolni azt, inkább hallgasson hozzáértők véleményére vagy előbb tanulmányozza azt, hogy ismeretei hiányát pótolva, helyesen szólhasson hozzá. Én nem ismerem alaposan a kereskedői qualificatiokat s az iparos osztály százakra kertülő sok műszerét, nem is tudom megmérni annak horderejét és értékét, de ők tudják és én megbízom bennök s belenyugozom abba, a mit ők üdvösek látnak a kereskedésre s mesterségükre nézve. Ezt megkívánhatja a tudomány szellemi iparos is, hogy a mi az ő mestersége, abban ha több olvasottságra s tanulmányra hivatkozolag, értelemmel, érvekkel okoskodik, szavát meghallgassák, s a mit ő szakmájába vágó kérdésekben a közre nézve jónak s teendőnek tart, figyelembe vegyék, a határozathozatatalnál érvei érvényesítésében értetlenség vagy konokság ne akadályozza.

Pillantsunk vissza csak ugy sebtében tudósink e körüli nézeteire. Nagyajtai Kovács István és Paget János irak már 1840-ben elburult kedélylyel s csaknem sajnálkozva a naponta pusztuló toronyok s várfalak fölött, irogatták össze s rajzolgatták le a váron és toronyokon létező feliratokat, meghányták-vetették a lerontás és fenntartás mel-

dultak nagy mesterükhez László Lászlóhoz, ki tartott nekik ékesen, mint szokott, egy dictiót. Az „oh nép“ aztán visszatért a piacra s egy rakásra dobva fáklyáit, elkezdett danázni. Ez volt a nagy nap, miről a „M. Polgár“ 43 ik számában szóról szóra ezt telegrafirozta magának: „Dés, ápr. 9-én. Tisza Lászlónak megválasztásában a Királyhágón inneni ellenzék győzelmét fáklyás zenével ünnepelte meg Dés balpárti polgársága.“

— Színházi hírek. Kedvenc énekesnők Tannerné jutalmul jövő hétfőn a „Báléj“ körül színe. Ajánljuk a jutalmaztatott közönségünk pártfogásába. Holnap vasárnap pedig a „Gerolsteini nbné“ adatik. Friczet Szalai, a kancellárt Kassai adja, a mi bizonyára új érdekét kölcsönözend e kedvelt operettnek.

— Zareczky Jenő pénzügyi tanácsos az erdélyi kincstári jogügyek igazgatóságához igazgatóvá, főpénzügyi tanácsosi címmel és ranggal kineveztetett.

— Szászsebesen közelebről tettek intézkedéseket egy takarékpénztár felállítására, melynek szükségét az ottani körökben már rég érezték. A szászöldön általában majdnem mindenütt alakították hasonló intézeteket.

— Necrológ. Nagy-Váradi Horváth Janka, mint nővel leánya a maga, testvérei: Mihály, tor-damegyei alispán s ennek nője László Antonia, és gyermekeik: Mihály, Anna és Dénes; — továbbá: László, ns. Háromszék tisztségének aljegyzője, Gyula s ennek nője b. Splényi Bertha, gyermekeik: Károly és Béla; — továbbá özvegy Béli Albertné és gyermekei: Tivadar s ennek nője Zsigmond Eliz, — Gabriella és Gizella nőkben megsomorodott szívvel jelenti nagynénjének öz. Zeyk Jánosné szül. Uzoni Béli Johannának élte 78-ik évében, szélhűtés következtében beállt végelgyengülésben f. hó 11-én reggeli 8 órakor történt kimúltát. Meleg részvételt állják körül az illetők, a legjobb rokonnak koporsóját, s forrón szeretett nővel leányának mély fájdalma és legforróbb szerelme kísérik őt a síron túl is! Az engesztelő szt. mise-áldozat a s.-szt.-györgyi róm. kath. templomban, f. hó 22-én fog a Mindenható-nak bémutatni Sepsí Szt.-Györgyön, ápr. 11-én 1869. Béke poraira!!!

— Necrológ. Nagy-Berivoi Boér Karolina, — s kiskorú árva gyermekei Izabella, László, Lajos, Álmos és Viola — az évek sora alatt kifáradt s keservében megtört öreg atya Zathureczky István és anyja Nagy Juliána, ugy az élő testvérek Zathureczky Gédeon családjával, Emilia Cse-rey Jánosné, Juliána Boér Albertné, Mária Szent-iványi Ignaczné, Károly cs. kir. százados, József, Luiza Bartha Sándorné, Gábor, Gyula, s néhai Zathureczky Lajos árvái Ilona és Berta s több rokonok közt nagybátyjuk Zathureczky Péter és Ferenc sok barátokkal együtt mély bánatos szívvel gyászolják Alsó Zaturecsai Zathureczky Lászlónak, a hiv férjnek, gondos atyának, s illetőleg háládatos fiúnak, tiszta keblű testvérnek, őszinte jó rokonnak, s szilárd jellemű hazafinak, munkás élete 37 ik, boldog házassági s családi szövetségének 10-ik évében, folyó évi ápr. hó 1-én esti 10 órakor, tüdőlob miatti véletlen halálát. Legyen áldott emléke! Baróthon, 1869.

— A horvát országgyűlés a magyar országgyűlésre megválasztotta képviselőit; kettőt a felsőházból s 29-et az alsóházból; névszerint: Ink, Maljevecz, Kraljevicz, Fodrőczy, Jozipovicz, Suljok, Batagiarino, Labas, Zuvich, Kugler, Bedekovicz miniszter, Caar, Vukovicz, Hervoics, Filipovicz, Janko, Anker, Simjo, Horváth Rauch Gyuro, Malec, Keresztury, Subaj, Lad, Pejacsovich Ferdinand, Tomasicz, Rhuer, Halz, Jurkovicz, Orsics Ferdinand, Barabás.

— Pest megye apr. 12-iki bizottmányi ülés

lett szóló okokat s utóljára kimondták, hogy „kár volt lerontani a puskaporos tornyot, mely útban nem állott s a bástya tornácait zenélő helylye alakítva át, Kolozsvár sétányon vigadó közönségének egy nagyszerű lát-pontot s az utazó idegének egy meglepő gyönyörködési tárgyat szolgáltatott volna; kimondták, hogy a Bethlen-bástya annival inkább megérdemli a fenntartást, mivel ha lebontják, megválnak, mikor és mit fognak helyébe állítani, mi a maga nemében oly nagyszerű és érdekes legyen? Végre a díszítés és szépítés tekintetéből való lerontásra nézve azt jegyezték meg, hogy: szép és díszes nem csak az a világon a mi új, hanem sok olyan is, a mi régi, s Kolozsvárnak nem csak úgy lehet eszközölni díszét és szépségét, ha benne és körülötte mind az, mi régi, lerontatik, hanem ugy is, ha némi régies, kivált még most fenntartatik... Valóban óhajtható, hogy egy-két bástya ott, hol a városnak díszére lenne, emléktől a múltból, s történelmi tanulsággal a jövővőnek, míg csak lehet, fenntartassanak, s mint eddig, ugy ezután is, valamely közhasznosra fordíttassanak... Azonban ha mégis mindennek pusztulnia kell, legalább a feliratos kövek, mint graphica, heraldica és historica tekintetben egész házára nézve nevezetesen ritkaságok, az egy helyre gyűjtést s illő helyen gondosan megőrzést bizony megérdemelnék.“

Küváry László a Mátyás király születési házában egy ily nagy királyhoz és Kolozsvárhoz illő

sében a megyei hivatalnokok közül azok, kik képviselőkké választattak: Rákóczy, Ráday, Kis, Zlin-szky lemondtak, — követvén Horváth Döme példáját, ki már ezt régebben tette. Borsodmegyében is lemondtak Szepessy és Máriaassy, képviselőkké választott hivatalnokok.

— Munkácson az orthodox rabbi többeket excommunicált, ezek közül dr. Moskovitz és dr. Silberberg mult szombaton körülbelül 400 orthodox zsidó által megtámadtatott s kövekkel dobáltatott. A segélyekre jött keresztény fiatalok nem volt elégséges és csak a katonaság volt képes szétoszlatni a felbőszült tömeget. — Ezután a rabbi az imaházba gyűjté biveit; újra excommunicálta a két haladó párti férfit és kijelenté, hogy a hol azok esznek vagy isznak, — az edény tisztátalanná válik. A vizsgálat a kihágók ellen megindítottat.

Szörnyű macska. A „Böhm Anz.“ írja, hogy Quitkauban egy kertész macskája egyszerre emésztett fel egy sertést és egy tehenet. Magyarazata ez: A kertész eladta tehenét és disznóját; az ezekért kapott nagy bankót egy disznóhólyagba pakolva szekrényébe tette; a szekrény ajtaja egy éjjel nyitva maradt, s a macska felhapsolta a hólyagot s benne a pénzt.

— Egy vasúti hid szakadt le a vonat alatt Kiew körül. Sokan lették sirjokat a hullámokban.

— Meghívás! A kolozsvári kisegítő pénztár egylet 1869. ápr. 25-kén d. n. 4 órakor (a városi redoute-teremben) tartandó közgyűlésére az alapszabályok 37-dik §-a értelmében az egylet minden részvényes tagját ezennel meghívja Kolozsvárra, ápr. 9. 1869. a igazgató-választmány. A közgyűlés tárgyai: 1. Az igazgató-választmány jelentése a mult évi üzeleterményről. 2. A számla-vizsgáló-bizottság jelentése a mult évről. 3. A pénztár-vizsgáló-bizottság jelentése. 4. A segélyző-bizottmány jelentése. 5. A segélyösszeg meghatározása a folyó évre. 6. A f. évi zár-számlát megvizsgálására bizottmányi kinevezése. 7. A jegyző-könyv-hitelesítő bizottság kinevezése. 8. A segélyző-bizottság kinevezése. 9. Öt ellenőr választása az alapszabályok 23. §-s és az 1867. nov. 15-kén tartott közgyűlés határozata értelmében. 10. A tisztviselő választása.

— Nyilatkozat. Tudomásomra jött, hogy hire jár, miszerint én választási költségeim fedezésére váltókat bocsátottam ki, a mi nem igaz. — Midőn ezen hir terjesztőit aljas rágalmozásoknak bélyegzem, egyszersmind kinyilatkoztatom, hogy ha netalán nevem alatt váltóknak lennének forgalomban, azok csak hamisak lehetnek; miután én váltót soha és semmi körülmény között ki nem bocsátottam. B. Bánffy Dezső.

— Nyilvános elismerés. Folyó 1869. év ápr. 4-én az inaktelki ev. ref. egyház 56-dik számú papitelkén levő gabonás, istálló és csűr üztvés által elhagyván, nevezett egyházközség egy maga erején soha sem pótolható kárt szenvedett. Azonban az elkárosult tárgyak a Nagy-Baezonban 1867-dik évben tartott superintendentalis zsinat határozata folytán a „Victoria“ biztosító társaságnál levén biztosítva, az irt egyház részéről alólirt nyilvános hálaköszönetet szavaz a tisztelt biztosító társaságnak a teljes kártérítést gyors és pontos intézéseért, s az ezen társaságnál biztosított minden egyháznak lelkiismeretesen ajánlja. Inaktelkén, ápr. 7-kén, 1869. Antal György, ev. ref. lelkész.

Nemzeti színház.

Ápr. 12-én ismét „Mártha.“

Ápr. 13-án „Ármány és szerelem.“ Színházunk jelenleg néhány oly jeles drámai taggal bir, miszerint ha valamely drámában a főszerepek ezek kezeiben vannak, az ily előadás rendszeren sikerülni szokott, habár az illető darab, mint

valamely díszesebb célra használása érdekében már kétszer emelt meg szót: 1859-ben „Erdély Történelme“ című műve II-ik kötete 122-ik, s újabban 1866-ban „Erdély építészeti emlékei“ című másik műve 303. lapján.

„Ez a ház — mondja Mátyás halála leírásánál — melyben e nagy ember született, Erdélyben, Kolozsvárról ódon tisztes alakjában még áll, községi tulajdon, de oly czélokra használva, melyek szomorúan juttatják eszünkbe, hogy Pindar házában Theba elpusztításakor Nagy Sándor megkegyelmezett, Romulus háza helyére a Capitolium, s Ciceróéra a szabadság temploma épült, hogy egy Ariosto, Galilei, Mozart, Molière házat felirat jelöl, Gótheét pedig nemzete családjától megvásárolta... Csak az vigasztalhat, hogy a magyar történelemnek még nem volt ideje a történeti igazságot kiszolgáltatni.“ Ugyan ez érzelmeket és reflexiókat fejezte ki második művében is. Ime két kiáltó szó a pusztában, s mindkettő figyelem nélkül hangzott el!

Közelebről köztisztelőben álló szaktudósok egész koszorúja — a magyar történet. társulat körünkben volt képviselői nyilatkoztak a tornyok fenn-tartása, s egy népes naggyűlés a történelmi emlékek megújítása, polgári czélokra használása s emléktáblákkal megjelölése mellett. A helybeli történelmi állandó bizottság ezzel teljesen egyetemben van. Kik a történelemmel és régészettel foglalkoztak, régen ugy, mint újabbidőben — tehát a szak-tudósok — mindnyájan óvták Kolozsvárt emlékei-

ez is, rügtönözve vétetik is elő. Sz. Mátrai Laurán nem látszott meg, hogy Luiza szerepét ma játszta először s hirtelen kelle betanulnia. A tragikai hősnők alakjai annyira hatalmában vannak, hogy csak érintenie kell azokat művészi ujjával, s a legjobb Luizák egyike azonnal eszményitve áll a néző előtt. Kovács Gyula szintén mintha csak teremtet volna az ily szerepekre, azzal a fagyos elhatározással adta e rideg embert, mely annak makacsságát jellemzi. Takácsnak Wurm alakjában sikerét legjobban ugy fejeztük ki, ha azt mondjuk, hogy ezt a jellemet teljesen megtartatta. Priell egyike azon férfi színészeinknek, kik legjobban hangsúlyoznak, ezzel aztán sikerül neki hangja kellembiányát pótolni. Ferdinándot hatással játszta. Elismeréssel kell még szólunk Fejérvárynéról (Lady Mylford) és Szilágyiról, (Kalb udvarnagya) a ki e mulattató alakot kitűnő könnyűséggel és gördülékenységgel szemé-lyesíté.

Ápr. 14-én Kassai Vidor és Szász Ida, újonnan szerződött tagok felléptek: „Az elkényesztetett férj“, tréfa 1 felv. „Legjobb az egyenes út“ vigj. 1 felv. és „Dajka“ operett. Az elkényesztetett férjben Cesarine szerepével Szász Ida próbálkozott meg, de csekély sikerrel. A kitűnő szavalást és alakító tehetséget igénylő ily nehéz szerepek más, erősebb kezekbe valók a kolozsvári színpadon; hisszük azonban, hogy a kisasszony maga helyén erősebb szerepekben használna fog alkalmazhatatni. — Kassai ellenben mint Krum Illés, e nálunk annyiszor és különböző jó színészekről látott szerepben már sejtette a közönséggel azt a gazdag és sokoldalú alakító tehetséget, mely őt a budapesti közönség méltán kedvelt komikusává avatta; meg vagyunk győződve: hogy az itteni közönség közkedvességét nemsokára szintén megnyerendi; Körösiné mint Krebné szintén dícsőretet érdemel. A dajkát Szilágyiné szokott sikerrel énekelte.

Ápr. 15-én „Nabucco“ szokott jó sikerrel; Tannerné (Abigail), Daray (Fenena), Dalfy (Ismael), Szilágyi (Zacharias), Mezey (Nabuchodonozor) mindent elkövettek, hogy az estét a kevés számú közönségnek élvezetessé tegyék.

KÜLFÖLD.

Páris, apr. 13. A „Journal Officiel.“ Napoleon császárnak egy, f. hó 12-ről Rouherhez intézett iratát közli, mely I. Napoleon császár augusztus 15-re eső századévi születésnapjának ünnepére vonatkozik. Az irat ezeket mondja: Ezen nemzeti jubileum megünneplésére a legbonyosabb mód: a császár egykori fegyvertársai közt valamivel több jólétnek elterjesztése. Meg lehetne parancsolni a letéti és consignationalis pénztáraknak, hogy ezen régi katonáknak valamivel magasabb életfogytalan nyugdíjakat fizessenek; minthogy ezen pénz-táraknak a kamara által éveken át megszavazott hitel átengedtetik, mely azok előlegeinek fedezésére szükséges. A budgetre vonatkozó határozatok ily módon semmiféle változást nem szenvednének.

A császár azt kívánja, hogy f. ápr. hó 15-től kezdve a kőztársaságnak és az első császárságnak minden katonája 250 franknyi évi nyugdíjat kapjon. A császár reméli, hogy a törvényhozó-testület ezen indítványt azon nemzeti érülettel fogadandja, mely azt oly nagy mértékben lelkesíti. A törvényhozó-testület — így ír a császár — meg fogja gondolni, hogy oly időszakban, midőn a scepticismus előhaladásai miatt panaszkodnak, helyes dolog a honfűni készséget megjutalmazni és azt az újabb nemzedéknek is emlékeztetébe hozni. Nagy történelmi emlékeket felbrazsítani annyit tesz, mint a jövőben való hitet feleleveníteni, nagy férfiak

nek teljes elpusztítását. Amaz erősbekéhez járul az én győngye szavam is. Kérve kérem történetudományunk s műveltségi reputationok nevében azok fentartását. Lám mindenik kapunk egy hirdetője a bennünk lakozott hajdani erőnek, küldelmeknek és szenvedésnek, egy egy beszélő nyelve a néma multnak. Ki egy tornyot ront le művészi előgon-dosság nélkül s tudománytalanul, saját városa egy-egy történetrészt semmisíti meg. Már csak négy áll fenn; ha ezeket is lerontjuk, mi emléktörténel-münk megírását el sem kezdve, bevégeztük: mű-rontás lesz annak igaz neve! Pedig csak városumk politikai történeti nyomozásánál is némely kérdésben ezek az egyedüli élő bizonyosságok s biztos utmutatók! A maradék, mely a késő kor tisztetét meg akarja érdemelni, köteles megőrizni elődeinek történelmi emlékeit. Ez hálatartozás s a műveltség iránti hódolat tanúsítványa... Mindenki szeret beszélni ifjú korából gyerekeinek meséit, valót, ugy a mint rá emlékezik, a mint életében szép és jó, fény és árny, öröm és bánat váltakozott. Ne tegyük lehetlenné, hogy e tornyok és emlékek is becsüljenek az alapító Zsigmondról, a nagy Mátyás királyról, a bátor lelkű Linczigh Jánosról. Ezek ragyogó nevek Kolozsvár történetében. Hagyjuk tovább élni őket tettök s műveikben!... Nincs egy talpalattnyi tér e város földén, mit vér és szenvedés, hőstettek és honfűni köny meg ne szenteltek volna. Tartsuk becsben e föld mult időből való szépségeit. A mi emlékeink élő monumentumai egy el-

emlékeink hódolni annyit jelent, mint az isteni akarat egyik legszembeötlőbb nyilvánulását felismeri.

A francia-belga vasúttígynek jelen állásáról különféleképen hangzanak a tudósítások. A brüsseli „Etoile belge“ azt írja például, hogy ő mindjárt eleinte mondta, hogy mielőtt Frère-Orban Párisba utazott, hogy a belga kormány nem egészen hajlandó a francia keleti vaspálya által kötött szerződést megerősíteni. Ez a nemzeti méltóságot illető kérdés, s a miniszterium, miután az ezen szerződések ellen irányzott törvényt a kamarákban megszavaztatta, nem bocsátkozhatik oly tárgyalásokba, melyek ama szerződések megerősítését czélozzák. Örömtünkre szolgál kijelentünk, hogy Franciaország nem is kívánja ezt, és megelégszik azzal, hogy fölkerestessenek amaz eszközök, melyek a két ország közötti közlekedést megkönnyítik.

A francia törvényhozótestet folyó hó 10-diki ülésében Lavalette a külügyeket tárgyalva, Olaszországra vonatkozólag ezeket mondja: „Olaszországgal való viszonyunk kedvező. Az olasz miniszterium visszatért a conservatív elvek pályájára. A népjog minden oly aggressiv elvet kárhözát, mint a milyen Mentana okozója volt. Másfelől a pápai kormány haderejének szervezése haladóban van. A pillanat azonban még nem érkezett meg, hogy egy-szerint vissza lehetne térni a szeptemberi egyezményre, s ki lehetne üriteni a pápai területet.“

A carlisticus tervekre vonatkozólag az „Ind. belge“ nek azt írják, hogy Madridban egy Pezuela s Cabrera tábornokok közt Bordeauxban történt összejövetelről értesültek. Hirszerint a carlisták csupán a hegycsúcs levő hótömegek elovadását várják be a hadjárat megkezdése végett, s azt hirtelik, hogy akkor Serrano tábornagy személyesen vendüli át az északi tartományokban álló csapatok parancsnokságát.

A Bukurestből érkezett tudósításokból kiderül, hogy a radikál párt, mely már régóta rendszeren győzni szokott a választásoknál, a folyó évben megverett. Bratiano és Rosetti csak 602 szavazatot nyertek, 3265 szavazat ellenében, melyek a kormányjelöltekre estek. A bukuresti község-tanács fölösztatott a választások alatti forradalmi magartatása miatt. Azonban a strigűnyből nem lehet pontosan megtudni, hogy miben állott ezen magartatás. Különböző pontokon zavargások ütöttek ki; azonban a nemzetűrség is elegendő volt a rend helyreállítására.

A francia törvényhozó-testület folyó hó 10-i ülésében Lavalette marquis, Favre interpellációjára válaszolva, Tuniszra vonatkozólag ezt mondá: „A regenség helyzete homályos. Nehéz annak jövődelmeit ismerni, melyek 15—20 millióra mehetnek. A külföldi tuniszi adósság kamatai hasonló összegre mehetnek. Franciaország ezental is törekedni fog saját honfitársai jogait megőrizni; mind-azáltal azonnali működését nem lehet magán-vállalatok sajátjává tenni.“

Németországra vonatkozólag Lavalette ezt mondá: „Nekünk Németországgal semmiféle különalkudozást sem kelle folytatnunk. Ezen magartatás azon őszinte óhajtatunkat tanúsítja, hogy a jó viszonyokat főtartsuk, minden tisztán német ügybe beavatkozás kiküldése által. Oly változások, minők Németországban állottak be, a megnyugvás állapota előtt igények, surlódások és sajuált közbeeső korszakát állítják elő. Ez ránk nézve okul szolgál arra, hogy minden oly kérdésbe avatkozást kerüljünk, mely nem érdekel közvetlenül bennünket. Egyedül törvényes okok birhatnának bennünket arra, hogy ezen tartózkodást eltérjünk. Mi tiszteljük mások jogait; de semmi okunk nincs attól félni, hogy a mi jogaink nem fognak tiszteltetni.“ Ezen nyilatkozatok, mint igen békés szelleműek, élénk tetszéssel fogadtattak.

Az „Indep. belge“ szerint a belga-franciaia euyészett culturának, mivel mi a magyar királyok és nemzeti fejedelmek alatt birtunk; csak azért is kegyelmtnek kellene, mert ezek mentőleg tanúsítják százados visszaesésünket, s mutatják a magassági pontot, hova visszaküzdött alkotmányunk paizsa alatt ismét el kell jutnunk.

A ki előtt mindezek nem elegendő okok arra, hogy a további rombolástól megszűnjünk, ám emelje kezét tornyaink lerontására! De meglássa, hogy olyat alkosson helyökbe, mi mérvözékek avval, különben a történet és művelt világ szigoruan ítélend felette.

En hiszem, hogy az nem történik; hiszem, hogy Kolozsvár polgársága az itt fennforgó érdekek fontosságát átlátva, szívesen beleegyeznek abba, hogy a tornyok és Mátyás király születési háza a középkori építészett modorában, művészi érzéssel, s archaeologiai characterrel és szellemben helyreállítva polgári czélokra további századokon át fenntartassanak, s más történelmi emlékekkel együtt, emléktáblákkal jelöltessenek meg. Hiszem, hogy itt akadályozólag senki befolyni nem fog, hanem mindenki egyesíti erejét arra, hogy a szép czélt vállalva, hű polgári érzéssel s a magyar történelem, régészet és közpolgárisultság ezen jogos követelése előtt meghajolva, minél hamarabb elérhesse.

alkodások egyelőre nyugszanak, mivel Frere-Orban újabb javaslatokat készít elő, melyeket legkésőbb 10-ig akart átnyújtani. Kétséges, ha valjon ő kedden Brüsszelbe érkeznek-e.

Páris, apr. 11. Lavalentenek a szombati kamaraüléskén adott nyilatkozataira Thiers következőleg válaszolt: „A németországi eseményeket egykedvűséggel kell szemlélnünk. Mióta meg vannak győződve, hogy Franciaország lemondott beavatkozási szándokáról, a foederalistikus érzelmek ujalag felszínre emelkednek, melyeket nem szabad elfojtani, s melyek még azon szerencsétlenségeket is helyrehoznak, melyeket a legutóbbi 3 év Európában, kiválsólag pedig Franciaországban okozott.

A „Constitutionnel” nyugtalanító híreket közöl Madridból, a többi közt jelentvén, miszerint a katonai lakományok naponta a hadsereghez nem tartozó idegen egységek látogatják, hogy a közlegénységet és altiszteket a tervben levő prononciamentonak megnyerjék. „Bizonyos — írja a lap — hogy a lakományokban politikai tanácskozmányok tartattak, s hogy a katonai hatóság intézkedéseket tesz a katonai összecsktívés indító ellen szükség esetére kétségbeesett erélylyel küzdeni. A mi a

reactio előkészületeit illeti, ezek folyvást nyerne terjedelemben, működéseit elősegíti azon körülmény, hogy a tartományok és főváros lakossága egyiránt elégtelten és a jelen állapot megszüntését minden inkább óhajtja.

A „Moniteur”-nek írják Madridból, hogy az országgyűlési többség öt tagból álló küldöttséget szándékszik Lissabonba indítani, mely, ha lehetséges, Fernando királyt tagadó válaszában megmáltására bírja. A kormány Olozaga Salutiot akarja ezen küldöttség élére állítani. Habár ezen utolsó kísérlet eredménye igen kétes, a többség és kormány mégis rászánta magát, mert érzik, a status quo tarthatatlan és félnek, hogy az események által tulszárnyaltatnak. A válság félreismerhetlenül közledek. A mi Prim tábornagyot illeti, ez még jelenleg sem lép ki rezervált magatartásból. Ujlag sokan beszélnék egy directorium megállapításáról. A „Constitutionnel” erre megjegyzi: „Spanyolország valószínűleg még sokáig nem fog kibontakozhatni ezen ideiglenes határozatlan állapotból, melynek veszélyeit annyiszor feltüntetjük.

Legújabb

Bécs, ápril 14. Komoly eszmecsere foly Franciaország és Italia közt a felett, minő állást foglaljanak a spanyol köztársaság kikiáltása esetére.

Belgrád, ápril 14. A „Vidovan” szerint a Szt. Pétervárti székelő angol követ Konstantinápolyba érkezett, kihallgatáson volt a szultánnal s azután a nagyvezérrel értekezett.

Washington, ápril 13. A senatus elvetette az Alabama szerződést. — Az elnök Horace Rubleet svájci követé nevezte ki.

Bukurest, ápril 14. Ismét terjengenek hírek közelálló miniszter-válságról. A kamara május 11-én fog megnyitni. A fejedelem szombaton Jassyba utazik.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Április 16 kán: 5% Metaliques 100 frt 61.60. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 69.50. Kamat 61.60. 1860. Kölcsön 101.—. Bankrészevény 725. Hitelintézeti részvény 200 frt 287.—. London 10 ft st. 100 frt 23 1/4, kr 124.05. Ezüst 121.75. Cs. királyi arany 5.84.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József

A közönség köréből.

Nyilatkozat.

A „M. Polgar” f. évi ápril 14 ki számában Tisza László kolozsvári fogadtatását irván le (Mű), a többi közt szerepelteti a fáklásmonetnél a rom. kath. lyceum dalárdáját is, azt mondván, hogy ennek éneke mellett indult a tömeg Biasini vendég-lőjtől vissza a redontba.

E kitélt hibásnak kell kijelentem azon okból, mivel a r. k. lyc. dalárda alapszabályainak VI. §. 1. pontja szerint: „a dalárda a főpartoló elnöknek tudta és engedelmé nélkül semmi vállalatba nem eszkekedhetik; ugyanazon §. 2. p. szerint: „hol a dalárda, mint ilyen megjelen, az igazgató a vezető, holott a dalárda állított szerepléséről sem a főpartoló-elnöknek, sem az igazgatónak nincs tudomása. — Az igazság érdekében:

a dalárda igazgatósága.

HIVATALOS.

Sz. 32. 1869. (196) (1—3)

Pályázat.

A kolozsvári orvos-sebész királyi Tanintézetnél tressébe jött elméleti orvostan tanszékére — a hová tartozik az élettan, általános kór és gyógytan, gyógyszer- és gyógyirattan — a főméltóságú vallás és közoktatás magyar királyi ministeriumnak idei 4002 szám alatt kelt felbatalmazása folytán pályázat nyitattik.

Az ezen tanszék után járó évi rendszeresített fizetés 945 ft. Ezen tanszék tanára megbízatik egyszersmind a törvénytörvényszéki orvostan és tetszhaláltan (asphyxiologia) előadásával is, a miért rendszeresített évenkénti 315 frta jutalmatitak.

A folyamodó orvos tudorok az illető tantárgyakban — különösen pedig az élettanban — szerzett szakismeretükről bizonyítványokkal kellően ellátott folyamodványait idei május hó végéig a nevezett tanintézet Igazgatóságához siessenek beadni.

Az orvos-sebész királyi Tanintézet Igazgatóságától. Kolozsvárt, 1869. ápril. 10-dik napján. Dr. Szabó József, igazgató.

1805. — 1869. (197) (1—3) Kolozs megye kolozsi járásában keblezett Györgyfalva községében, az arányosított öszves korcsmárlási jog folyó év április hava 24-én kezdődőleg folyó hó 23-án reggeli 9 órakor, a helyszínen Györgyfalván nyilvános árverezés útján egy évre haszonbérbe fog adatni. Ns: Kolozs megye alsó ker. alispánjától. Mocs, április 15-én 1869.

1869 évi 135 szám. 187 3—3 akademi.

Pályázat.

A selmecei magy. kir. bányá- és erdő-akademián, egy rendszeresített tanárségédi állomás az építészeti, bányá- és kohóéptani osztály tanszékénél tressébe jövéen, erre ezenel pályázat nyitattik.

Ez állomásra oly bányatisztjelöltek és bányagyakornokok tarthatnak igényt, kik bányakademiái tanulmányaikat jeles eredménnyel végezvén, legalább egy, vagy két évi gyakorlatot kimutatni képesek és a magyar és német nyelvben egyaránt jártasak. Az állomást elnyerő eddigi napidíján felül 50 krnyi napenkénti pótdíjban és hivatalos utazásainak költségei megtérítésében részesülend.

A kellőleg felszerelt folyamodványok folyó évi ápril hó utolsó napjáig alólirt igazgatóságához bektüldendők.

A magyar királyi bányászati és erdészeti akademia igazgatóságától. Selmecezen, 1869 évi márczius hó 25-kén.

NEW HIVATALOS

Ásványos Gyógyvizek. A legkeresettebb ideitöltésű bel- és külföldi ásványos gyógyvizek. Csiky Testvéreknel Kolozsvárt. 1869. 1869. (190) megérkeztek s kaphatók (2—*)

Gazdasági és kerti veteménymagvak. Lóhere, valódi francia. Lóhere, magyar luczerna. Lóhere, stajer vörös. Trifolium repens. Burgundi répa. Bükköny. Fűmag. francia és angol „Perje” Török baltacim. (Esparcet.) Alma- és körtve-mag. Akác-famag. Mindenmü kerti vetemény-magvak, s mintegy 300 féle legujabb virág-magvak, legjobb minőségben és jutányos áron. Továbbá: a gazdaság- és kertészetenél alkalmazható fák, cserjék és növények nemesítésére igen hasznos mindenmü Dittmar-féle kerti kések és fűrészek, oltó viasz stb. Mindezekből részletes árjegyzékkel is szolgálhatok. (77) 10—10 Szentjánosi Ferencz, Kolozsvárt.

Demjén László zongora raktárában Kolozsvárt. Folyvást nagy választékban kaphatók és megrendelhetők új Zongorák és Pianinok, különösen a következő elemert jó bécsi gyárosoktól u. m. Ehrbar, Betsy, Berger, Czapka, Toberer, Heitzmann. — Schiedmeyer-féle stuttgarti Harmonium, kisebb templomban orgona helyett igen jól használható.

A valódiság biztosítása mellett. Ajánlandó emlékeztetés! A valódiság biztosítása mellett. (395) 17/4 (9—20)

Dr. Béringuier cs. k. szabadalmazott növénygyök-olaja eredeti üvegesében 1 frt o. é.

Balzsamos Olajbogyó-szappan eredeti csomagokban 35 kr o. é.

Dr. Suin de Boutemard FOG-PASTAJA 1/4 és 1/2 csomagokban 70 és 35 kr o. é.

Dr. BÉRINGUIER növényi hajfestőszere teljesen tokban kefével és csészével 5 ft.

Növényi RUD-HAJKENŐ ára darabonként 50 kr o. é.

Dr. BÉRINGUIER L. illatos-gyógy KORONA-SZESZE (a kölni viz quintessentiája.) Eredeti üvegekben 1 frt 25 kr és 75 kr o. é.

Dr. Koch NÖVÉNY-CZUKORKÁI 1/4 és 1/2 dobozokban 70 és 35 kr o. é.

Dr. HARTUNG CHINA-HÉJ-OLAJA lepecsételt és az üvegben nyomott bélyeggel. Egy üveg ára 85 kr o. é.

NÖVÉNY-HAJKENŐS lepecsételt és a tégelybe nyomott bélyeggel. Egy tégely ára 85 kr o. é.

Dr. BORCHARDT illatos-gyógy NÖVÉNY-SZAPPANA lepecsételt csomagban 42 kr o. é.

A fennebbi összes jeles tulajdonságaik miatt jelesnek bizonyult eztek az eredeti árakon mindig készletben vannak: Kolozsvárt: WOLFF J. és ENGEL J. gyógyszerészeknél, valamint: Beszterczen: Kelp Ferencz; és Dietrich & Fleischer. Brassóban: Stenner F.; és Jekelius Ferdinánd gyógyszer. Déván: Bosniák A. Dézsen: Krémer Samu. Nagy-Enyeden: Horváth Ferencz. Erzsébetvárosban: Schmidt A.; Fogaras: Megay A. Gust. gyógyszer. K-Fejérvárt: Matherny Emil. Kézi-Vásárhelyt: Fejér Lukács. Köhalomban: Szentpéteri Ján. Maros-Vásárhelyt: Fogaras J. D.; Medgyesen: Breckner Károly; és Vándory & Brandsch. Segesvárt: Misselbacher J. B. & fia. Sz-Ujvárt: Pacsintár és fia gyógyszer. Sz-Régenben: Kinn János G. és Wachner Traugott. Szász-Sebesen: Weissörtel Ad. G.; Szébenben: Zührer J. F. és Lurz János. Székely-Keresztúron: Binder Márton. Seps-Szentgyörgyön: Zeigmond és Bogdán. Sz-Uvárhegyt: Kautz J. A. gyógyszer.; Szeredában: Gószy A.; Sz-Somlyán: Ruszka Ignác. Tasnán: Szongott Jakab. Tordán: Nagy Fr. J. és Wolf G.; Zalathán: Sterzing József gyógyszer.

Table with 4 columns: Folyó szám, A szőlő faj neve, gyökerecs dar. szám, sik vessző kiültetni oskolába való. Rows include: 1 Piros bakator, 2 Tokaji fejr, vagy hárslevelű, 3 Balafánt, 4 Alföldi, 5 Izabella, 6 Kleverer vagy Ruhländer, 7 Vegyes asztali, 8 Passauti muskotály, 9 Tokaji, 10 Bergamott, 11 Vegyes, 12 Pinaonona, 13 Pápa malozsa.

Tartós segély nemi gyengeség ellen! A 30 kiadásban megjelent, mindenkinek hasznos könyv: 198 1—12 A személyes védelem (ügyvezett bítorás!) eredeti kiadása, Laurentiustól. Orvosi tanácsadó ruind. gyengeségi állapotban. Egy kötet 232 oldalon 60 bonczani képpel. Borítékban lepecsételve. Ára 1 tallér 10 ezüst garas = 2 frt 40 kr. minden könyveskereskedés által, Pesten Hartleben és társánál, kapható. 30 kiadás E magas szám minden dícsérelt felelősséggel tesz. Az eredeti kiadás minden példányára Laurentiustól a mellékelt pecséttel kell hogy ellátva legyen, mire figyelendő!

Dr. Pattison csúszvattája azonnal enyhít és gyorsan gyógyít csúsz és köszvényt, minden alakban, u. m. arcz-, mell-, torok- és fogfájást, fő-, kéz- és térd- köszvényt, inrángatást, hát- és ágyékfájdalmat. Egész nyalábbal 70, fél nyalábbal 40 kron kapható: Kolozsvárt ENGEL J. JÓZSEF gyógyszerésznél.

(121) (4—12) A t. cz. közönség általánosan, különösen pedig szálloda-tulajdonosok, kávé-sók és vendéglősök figyelmézetnek a meleg évszak közelgésével a világhírű cs. kir. kir. szabad. hordozható jégpincékre és ércz pezsgő-csapokra Wiessner Antal gyarából Bécsben, Wieden, Hauptstrasse N° 60, a melyek az utolsó párisi világtárlaton kitüntetettek s mindenkör kézen a rakáron találhatók, valamint megrendelhetők Temesvárt Ludwig Grünbaum úr által. Minden jégpince és pezsgő-csap megigazított és becséréltetik.

Karvázy Gyula fűszerkereskedésében felvétetik egy tanuló (practicans.) (193) (3—3) Pályázat. Nemes Hunyadmegyébe kebelezett Hon-dol községében a rom. kath. egyházközség kebelében egy organista, kántor és egyszersmind a magyar és német nyelvet jól értő iskolatanító állomásra ezenel pályázat nyitattik. Kik ezen állomást elnyerni óhajják, bérmentett levelekkel alólirt felbatalmazottól folyamodni sziveskedjenek, mivel az évi fizetés iránti egyezményt is megköthetik. Hon-dol, márcz. 10. 1869. SEGESVÁRI JÁNOS, felbatalmazott.

(165) (3—3) ELADÓ gyümölcsös kert. Körtüteztében egy 640 □ öl nagyságú, kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni bel-középutzében 526 szám alatt.

Különös figyelmeztetés a szülék számára. Gyakran felmerült eseteknél alkalmam lévén sajnosan tapasztalni, miszerint „ERLISZTA CSOKOLADÉ” név alatt ismert, kiftűnő hatású szükelem tizerkedő család által utánoztatnak, s az al-szer sajátomról vett minta szerinti utatítás mellett terjesztetik; van szerencsem a tisztelt közönséget ezenel figyelmeztetni, hogy valódi általam készített giliszta csokoládénak csak azt ismerje el, melynél a mellékelt utatításon nevem nem nyomtatva, hanem sajátkezűleg aláírva van, mint itt alább látható. Egyébiránt legzélszerűbb a megrendeléseket közvetlenül nálam, vagy a könyveoskémben megnevezett t. bizományosoknál eszkezőlni. Kapható: Kolozsvárt SOMLYAI LÁSZLÓ és KARVÁZY J. fűszerkereskedéseikben. Tokajban. 17/4 (5—*)